

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

152. De præparatione, ac impræparatione accedentium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

*Christus in
sacramento
lapidis adjutorij.*

hic lapis, nisi Christum lapidem angula-
rem, petramque significat? Hic verè lapis
adjutorij, hic meta, hic ultimum divini
amoris signum. *Hucusque auxiliatus est
Dominus.* Non plus ultra. Magnum sanè
fuit auxilium, quo mundo auxiliatus est
Deus, cum ei suum unigenitum dedit,
maximum cum pro mundo eundem suum
unigenitum in mortem tradidit: sed non-
dum amor lapidem fixerat adjutorij,
nondum columnam posuerat, non adhuc
in finem dilexerat: sed ubi in cibum Chri-
stus seipsum dedit, repente amor, non plus
ultra inscripsit: quo certè non solum, ut
ait Chrysolost. incarnationem ipsam exten-
dit: sed etiam suam mortem, sic dixerim,
æternitati consecravit, ut ultra nemo
quicquam desiderat.

*Cant. 27.1
Isa. 58.
Hebr.
Eucharistia
sacramentum
est non plus
ultra amoris
arvini.*

*Frumento, & vino stabilivi eum, posthac,
filij, quid tibi amplius faciam? Cibabo te ha-
reditate Patris tui Jacob.* Hebr. *Comedere te
faciam hereditatem Patris tui Jacob.* Et quæ-
nam ea est? Eademmet, de qua in Genes.
*Dei tibi Deus de rore cæli, & de pinguedine
terre abundantiam frumenti, & vini.* Posthac
quid tibi amplius faciam? O quam benè
Concilij Tridentini Patres! Divitias di-
vini sui in nos amoris velut effudit.

*Quid tibi amplius faciam? Depauperavit
se, ita dixerim. O amorem! & chari-
tatem.*

Hæ sunt prunæ, Fratres mei, quas tu-
lit Cherub, & dedit illi, qui erat indurus
lineis, ut effunderet super civitatem: nam
divinum hoc Sacramentum ad inflan-
danda hominum corda est institutum.
Sed illud notandum, cur non potius Se-
raph prunas accepit? quia, ut jam toties
diximus, Cherub plenitudo scientiæ in-
terpretatur: & quoniam Sacramentum
hoc non solum affectum inflammat, sed
etiam intellectum illuminat, idcirco pru-
nas illas Cherub potius, quam Seraph ac-
cepisse narratur.

Sed quid est, quod nos tam frigidi su-
mus, tam rudes sumus? Quia ad Sa-
cramentum hoc non acce-
dimus, &c.

*De preparatione bonæ & malæ
accedentium.*

PUNCTUM CLII.

Intravit autem Rex, ut videret simul dis-
cumbentes, & vidit ibi hominem non vesti-
tum veste nuptiali. O si hodie Rex iste in-
traret: quot sine charitatis veste, ac virtu-
te nudatos inveniret? Pauci nunc sese ex-
cusant, & plurimi sunt discumbentes, sed
vestis nuptialis, ac cœnatoria ubi?

In Apoc. *Venerunt nuptiæ Agni.* Mox & *Apoc. 19:*
uxor ejus preparavit se, non incompta ivit,

sed preparavit se. Et quonam apparatu?
Et datum est illi, ut operiat se byssino splenden-
ti, & candido. Quid verò hoc? Subdit: *Byssinum enim justificationes sunt Sanctorum.*
Virtutibus ergo Sanctorum induta est,
puritate, mansuetudine. Sponsa Agni ergo
mansuetudine prædita: at quomodo sese
habet frequentia hæc cum passionibus
tam vivacibus? tauta cum iracundia?
Agnum comedimus, & leones sumus? *Eucharistia
agnum qui-
dam leones
accipiunt.*

In Esther. illæ, quæ coram Rege Assue-
ro intraturæ erant, eique mortali homini
placituræ, per annum integrum paraban-
tur. Huc venturæ ante Regem immorta-
lem, nec per semihoræ spatium parantur?
Hugo Cardin. ad illa verba: *Sex mensibus rat-
ungebantur oleo myrtino, & aliis sex pigmen-
tis, & aromatibus.* Myrtus, inquit, ad statum
penitentium: aroma verò ad statum per-
tinet justorum, unde mysticè, qui sese in
penitentis, ac mortificationibus pri-
mùm exercuerunt, cum orationis, virtu-
tisque studio dederunt, coram hoc Re-
ge stabunt, frequentisque erunt.

Vel agnum illum comesturi sese parare
debant: *Renes vestros accingetis, & calcea-
menta habebitis in pedibus, &c.* Ad hæc agnus
ille per aliquot dies domi servandus erat,
ut semper ob oculos haberetur. Præterea,
*Omnis alienigena, aut mercenarius non com-
dat.*

dat ex eo. Demum. Comeditis festinantes, sive, cum ecstasi, & stupore. Nunc quid ad rem ipsam desiderabitur, si ad rei figuram tanta requirebantur? O quam accinctis continentiae renibus! o quam compressis animi affectionibus! o quanta agrestium lactucarum mortificatione! o quali animi attentione accedendum! o quam mercenario, inanisque gloriae cupido, ac alienigenae extra gratiam: recedendum! o quali mentis ecstasi, & stupore! &c.

Heu! heu! Arcam Domini, quocumque circumferimus cum Philisthaeis, à lapide Adjutorij in Azotum, quod est Depradatio, sive ignis dilecti, in castra, & in templum Dagon, nec timeamus fieri manum gravissimam super nos! Heu! propriè idola? o quam multi ex his, qui frequenter accedunt, suarum affectionum idola non auferunt, & divinam hanc Arcam statuunt juxta Dagon!

In Osea: *Vivent tritico, & dicent: Quid mihi ultra idola?* aut Chald. *Quid ad nos ultra servare idolis?* Erin Isa. *Contaminabitis laminas sculptilium tuorum.* Hic effectus est Sacramenti frequenter suscepti, idololorum contritio, vanitatum, inordinatarumque affectionum rejectio.

In Exod. Moysi, qui propius, quam par erat, rubum videre voluit, dictum est: *Ne appropinques huic, solve, &c.* Et erat Moyses, quod est ab aquis educus, scilicet voluptatum, & fortè ob aliquam solum affectionum levissimam deordinationem audivit, *Solve, &c.* Nos caleati nostris omnibus affectionibus illuc audebimus appropinquare, nec flammam verebimur?

Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? Qui ardores isti? Quis ignis? Hieronym. Quis poterit habitare de vobis cum eo, qui ignis est devorans? Lyan. Quis poterit habitare de vobis, &c. id est, dignè ministrare in altari holocaustorum, ubi erat ignis perpetuus? Omnis, qui hujusmodi est, qualem propheticus sermo describit: *Qui ambulat in justitiis, & loquitur veritates: qui projicit avaritiam ex calumnia, & excusit vanas suas ab omni munere: qui obstruat aures suas, ne audiat sanguinem, & claudit oculos*

A *suos, ne videant malum, iste in excelsis habitabit: munimenta saxorum sublimis nos ejus. Panis ei Iust. Dial. datus est. Quisnam? Justin, in suo Dialog. cont. Tryph. contra Tryphon. Prophetia hæc de pane est, quem dedit nobis Christus, & de suo, quod facere jussit in suam commemorationem.*

Accedes ergo, qui non hujusmodi es? & Chryf. in irreverenter, & securus accedes? Chryf. Psal. 4. Angelorum expendit reverentiam ad Christi sepulcrum. Ut ostenderent, inquit, Angeli, Deum ibi fuisse sepulcrum, ad sepulcrum tanquam ad caelum manebant. Idem terræ motum ibidem factum perpendens: Sepulcrum, inquit, accepto corpore deposito, tertium, quod patris thesaurum accepisses, depositum cum tremore reddidit. O quam juste tremat sepulcrum, ubi depositum tantum thesaurum cogitur reddere! Sed, o quam priori jure nos contremiscere debemus, qui thesaurum eundem, corpus scilicet Christi intra nos ipsos recondimus, & cum obligatione reddendæ rationis tenemus!

B *Idem terræ motum ibidem factum perpendens: Sepulcrum, inquit, accepto corpore deposito, tertium, quod patris thesaurum accepisses, depositum cum tremore reddidit. O quam juste tremat sepulcrum, ubi depositum tantum thesaurum cogitur reddere! Sed, o quam priori jure nos contremiscere debemus, qui thesaurum eundem, corpus scilicet Christi intra nos ipsos recondimus, & cum obligatione reddendæ rationis tenemus!*

C *Olim sanctissima Virgo ad Angeli vocem turbata est, & cogitabat, qualis esset ista salutatio. Sed cur turbata? Post nonnullas allatas rationes. Quid plura? subdit Chryfolog. Mox sensit in se supremum suscipi Judicem. Quamvis enim blando moru, affectu pio, Virginem sibi Deus in Matrem, servam sibi verteret Dominus in parentem, turbata sunt tamen viscera, mens refugit, ipsa est tremefacta conditio, cum Deus, quem tota creatura non capit, totum se intra pectus recipit, & cõdit humanum.*

Ardentissima illa Dei amatrix in Canticis, mox ut sensit immissam dilecti manum per foramen ostij, ut pessulum dimoveret, *venter meus, inquit, intremuit ad tactum ejus. Quæ verba D. Ambros. legit: Venter meus conturbatus est super eum, hoc est, scilicet tim ac ille pessulum tetigit, ut domum ingrederetur, viscera mea intremuerunt, & conturbata sunt. Sed quid trepidas, o dilecta! Sanè appropinquant, ac adventantem formidat, ut nos doceat, quanta cum reverentia, & quanto cum timore eundem intra nos ipsos suscipere debeamus.*

E *Egressis olim de Jordane Israëlitis Area*

egressis olim de Jordane Israëlitis Area

1. Reg. 5.

Hebr.

Osee 14.

Chald.

Isa. 30.

Exod. 3.

Hebr.

Isa. 33.

Hebr.

Lyan. ibid.

Levit. 6.

Hebr.

Math. 28.

Luce. 2.

Mater Dei cur

turbata in

sermone An-

geli.

Chryf. serm.

140.

1. Cant. 5.

Ambros. l. 3.

de Virg. &

serm. 12. in

Psal. 118.

vers. 1.

Iosu. 3.

*Arca vetus
quam habuit
olim re-
verentiam.
Lyran. ibid.*

fœderis anteibat, ac populus sequebatur. Sequimini, inquit Josué. Sed qualiter, ô Dux, propius hæc? Sitque inter vos, & Arcam spatium cubitorum duorum millium. Heu, cur tam à longè? Propter reverentiam Arcæ, inquit Lyranus. Tu non Arcam, sed rem ipsam, quam Arca præsignat irreverenter continges? In eucharisticam Arcam temerè irrurere præsumes?

Gen. 26.

Postquàm Isaac, & Abimelech redierunt in gratiam, eam ut mos erat, splendido convivio confirmarunt: Et post cibum, & potum, inquit sacer Textus, surgentes manè juraverunt sibi mutuo. At cur non inter cœnandum, vel saltem post cœnam juratum? cur in crastinum juramentum delatum est? Ut jurarent, inquit idem Lyran.

Lyran.

*Mart. del
Rio ibid.*

*Juramentum
non nisi à jeju-
nis olim præ-
stabitur.
c. x. extr. de
testibus.*

salivâ jejunâ propter reverentiam juramenti. Sic nuper Mart. del Rio: Poscit juramenti publici, & solennis reverentia, ut non nisi à jejunis, & sobriis præstetur. Quod, subdit, malo more hodie non servatur, cum canones vetent, à non jejunis testimonium dici. Nunc si tantam nomen Dei ore pronuntiandum exigit reverentiam, quantam, quæso, postulabit Christi Domini Corpus ore suscipiendam?

Exod. 24.

Præcepit olim Dominus Moysi, ut tabulas accepturus lapideas montem conscenderet, quò ubi ille pervenit, Operuit, inquit Textus, nubes montem, & habitavit gloria Domini super Sinâi, regens illum nube sex diebus. Septimo autem die vocavit eum Dominus de medio caliginis. Ubique myste-

Oleas. ibid.

*Moyse ad col-
loquium Dei
non ante septi-
mum diem
admissus.
Cur?*

Beda hoc loco.

ria. Cur non statim primo die eum vocavit: Oleaster duplicem rationem assignat: unam, ne Moyses superbiret, videns, se ad divinum colloquium protinus admitti: alteram, ut Deus suam majestatem ostenderet more Regum temporalium, qui non statim foras prosiliunt, nec tam citò alloquuntur admissos. Sed magis ad rem Beda Venerabilis: Septimo, inquit, ad altiora transcendit, ad colloquium Domini vocatus: quia per opera, quæ à Deo acceperat, magis, ac magis illustrari, & ab omnibus malis meruit obumbrari, ut ad sublimiora divinæ visionis, & colloquutionis dona perveniret; quasi diceret: Septimo die vocatus est, ubi ille totos sex dies

A se ad divinum colloquium præparavit, & ab humano consortio separatus, gloriosus quodammodo effectus est, antequàm cû Deo gloriæ colloqueretur. Quòd si ad loquendum inernebulas, non tam ipsum Deum, quàm Angelum, qui pro Deo loquebatur, tanta præcessit præparatio: quanta, obsecro, non modò ad alloquendum, sed etiam ad amplectendum, ac suscipiendum intra seipsum Deum præcedat oportet.

B Vidit aliquando Petrus Domium in littore, & ex fervore charitatis, qua Christum diligebat, ut ad eum proripus perveniret, tunica præcinxit se, (erat enim nudus) & misit se in mare. At quid agis, ô Petre: ut in mare descendas, te succingis? Indutus si esses, exuere te potius deberes: exutus vero te induis! Ah! me induo, inquit, quia ad Christum pergo, & ante purissimos ejus oculos venturus, liber per undas, meam ut decet nuditatem, tegeo. Sic Theoph. Quod se succinxit Petrus pudoris est signum. Cum audisset: quia Dominus est, tunica succinxit se.

Ioan. 21.

*Petrus cur se
prius, quàm
in mare daret,
succinxit.*

C Pulchrè illustris quidam inter recentiores Interpres ad illa Isai verba: Et duabus velabam pedes ejus; vel ad Hebraicum, pedes suos, ostendit Seraphinos illos duabus alis velasse partes illas, quæ in humanâ specie non poterant honestè nudari, quas pedum nomine significari dicit. Ut enim nihil indecorum objici patimur eorum oculis, quorum auctoritatem veremur: sic etiam species nulla, quæ indecorum aliquid referret, objici debuit à Seraphinis majestati divinæ. Cujus rei gratia in Exodo cautum legimus, ne Sacerdos absque fimalibus, id est subligaculis, quæ obscœna tegerent, ascenderet ad altare, ne ibi aliquid appareret indecorum. Et apud Ezechielem mysticorum illorum animalium, hoc est, Cherubinatorum duæ pennæ tegerant corpora, ut sic illa ampliorem exhiberent reverentiam, & quanta nos decens sit puritate ad Sacramentum accedere, & coram Deo apparere, contestaretur.

Theophyl. l. 1.

Isa. 6.

*Gaspar Sanctus
ibid.
Seraphim cur
tegebant pedes
suos.*

Exod. 28.

Ezech. 1.

Eccl. 49.

Et

Et tamen tam irreverenter accedimus, A
 tam indecorè Christum ipsum in Sacra-
 mento recipimus! Bone Deus! Si quo-
 ties Reges excipiendi sunt, inquit Philo
 Hebraeus lib. de Cherubim, magnificen-
 tius excolimus aedes proprias, nihil ne-
 gligendo, quod ad ornatum pertineat,
 sed omnia benigne, ac liberaliter adhibe-
 mus, ut hospitium quam jucundissimum
 respondeat dignitati hospitis: Regi Re-
 gum, & hujus mundi Rectori Deo, co-
 mitatis, atque humanitatis causa dignato
 suam creaturam invisere, & à summo
 caelo ad terram, ut generi humano benefi-
 cia sua conferret, digressio, qualem ean-
 dem domum oportet instaurari?

Isai. 56. pro his, qui frequenter ad Sa-
 cramentum accedunt: *Dabo eis in domo
 mea, & in muris meis locum, & nomen me-
 lius à filiis, & filiabus, adducam eos in mon-
 tem sanctum meum, & letificabo eos in domo
 orationis meae. Holocausta eorum, & victima
 eorum placebunt mihi.* Primò, nomen me-
 lius. Hoc certè habere debent, qui fre-
 quenter hoc Sacramentum suscipiunt: *nomen
 melius, quo Deus glorificetur, non blasphemetur.*
 Præterea, *adducam eos in montem vitæ
 perfectioris esse debent, desideriaque sancti-
 tatis habere debent. Demùm homines ora-
 tioni, huicque divino exercitio mancipatos
 esse oportet. Letificabo eos in domo orationis
 meae. Et tunc, holocausta eorum, & victima
 eorum placebunt mihi.* Sed heu! Omnes be-
 stia agri, venite ad devorandum, uni-
 versa bestia salus. q. d. Veniunt ut bestia
 agri. Erunde? Persæpe ex Confessatis.
 Speculatores ejus cæci, canes muti non valentes
 latrare, videntes vana, dormientes, & aman-
 tes somnia: hoc est, credunt mulierculis
 omnia, illæ enarrant somnia, & isti an-
 gelicas putant esse visiones. *Ipsi pastores
 ignoraverunt intelligentiam, omnes in viam
 suam declinarunt, unusquisque ad amari-
 tiam suam. Venite, sumamus vinum, & im-
 pleamur ebrietate, & erit sicut hodie, sic &
 eras, & multò amplius. Omiseram, &c.*

Malach. 1. *Ad vos, o Sacerdotes, qui de-
 spicitis nomen meum, & dicitis: In quo de-
 speximus nomen tuum? In eo, quod offeritis
 super altare meum panem pollutum, & dicitis:
 Speranza Scriptura selecta.*

*tis: In quo polluimus te? In eo, quod dicitis:
 Mensa Domini despecta est. Offerimus pa-
 nem pollutum, quoties impuris mani-
 bus oblationem sanctam contrectamus.
 Mensam autem Domini despectam esse
 dicere videmur, quoties ad eam contem-
 prim, temerarieque accedimus. Sed
 anima polluta, quæ ederit de carnibus hostia
 Levit. 7. pacificorum, quæ oblata est Domino, peribit de
 populo suo. Væ nobis, quotidie edimus,
 vereor, ne aut indignè, aut sine fructu.*

Qui fieri potest, ut hoc tali, tantoque
 nutrimento tam parum plerique in vita
 spiritali crescamus? O qualem in rebus
 divinis profectum tot abhinc annis fecisse
 deberemus? quam fortes esse? &c. *Pa-
 nem Angelorum, Hebr. Panem fortium, pa-
 nem robustorum, &c. Et erit firmamen-
 tum in terra, in summis montium. D. Hier. Psal. 77.
 Et erit memoriale triticum in terra in capite
 Chald. montium. Targum Chald. Et erit placen-
 tula tritici in capitibus Sacerdotum. Alii: 2. Reg. 13.
 Et erit panis Heroum. Pro qua lectione
 memini Heroum David. Vnus Heroum
 Semma, qui exercitum percussit Philis-
 theorum, Heb. portione cadentium: So-
 brius nimirum esse debet, qui sanctissima
 hac portione letetur. Alter Banaïas, qui
 percussit duos leones Moab, Heb. ex patre
 gemitus, gulam videlicet, & luxuriam. Sic
 Galfridus, qui etiam leonem alterum in
 cisterna tempore nivis intrefecit, hoc est,
 iracundiam intus in anima savientem
 tempore adversitatis, quo magis rugire
 solet. Hunc leonem, hunc præfocare
 debet, quisquis Sacramenta frequenter
 suscipit. *Edent pauperes, & saturabuntur.*
 Hebræi: *Edent mites, & saturabuntur.*
 Idemmet etiam Egyptium hastam te-
 nentem occidit spiritum videlicet super-
 biam: O quam humilis esse debet, &c!
 Heros alter Asaël, velocissimus ad cur-
 sum, & acutissimus ad visum quasi unus
 de capreis, quæ morantur in silvis. Talis
 fit frequenter accedens, citissimus ad
 cursum in via Dei, & perspicacissimus ad
 visum eorum, quæ iter præpediunt. Hi
 per hostium cuneos securi in Bethlechem,
 domum panis, perveniunt, &c.*

Panis Heroum, ac fortium, eorum,
 qui proprias domuerunt, viceruntque
 passio-

Ppp

Philo.
 Vi terreni Re-
 gi cum mun-
 ditia excipiun-
 tur, sic celestis.

Isa. 56.

Eucharistiam
 sumpturi qua-
 les esse debeant.

Galfrid.

Psal. 21.
 Hebr.

Hebr.

Gen. 49.

passiones. *Aser pinguis panis ejus, & praebebit delicias Regibus, qui seiplos regere, suisque passionibus imperare noverunt.*

Heb. 7.

Melchisedech Rex Salem, Sacerdos Dei summi panem, & vinum obtulit, in sacrificium pacificum, partem scilicet cremandam, ac libandam, partemque Abrahæ comedendam, sed ubi is quatuor Reges devicit.

Gen. 14.

Ubi Anselmus: Cave, Frater, ne hunc divinum cibum accipias, nisi postquam de quatuor Regibus victoriam reportaveris, quæ sunt quatuor præcipuæ passionis.

D. Anselm.

Eucharistiam nemo ante summat, nisi qui quatuor reges ante devicerit

Psal. 110.

Hebr.

Escaam dedit timentibus se. Hebr. Prædam dedit timentibus se. Sed cui ex bello præda confertur nisi victori?

Isa. 10.

Contaminabis laminas sculpilium argenti tui, & vestimentum constutis auri tui, & disperges ea, sicut immunditiam menstruata. Tunc, Et panis frugum terræ erit uberrimus, & pinguis.

Lev. 6.

Hesych. ibid. Eucharistiam soli mares accipiant.

Mares tantum comedent illud: Scilicet Sacrificium similitæ. Ubi Hesychius: Qui nihil foemineum, nihil fluxum in cogitationibus, vel operibus habeant.

1. Cor. 11.

Et qui mortificationi addicti.

Mortificationi addicti sint, oportet, qui frequenter ad Sacramentum accedunt. Quotiescumq; manducabis panem hunc, & calicem biberis, mortem Domini annuntiabis. Et quis autem mortem annunciat, nisi moriens? Ideo, inquit

Paschas. de Corpor. & Sang. Christi. c. 21.

Paschasius, necesse est, ut unusquisque prior moriatur huic seculo: quia sicut nemo, nisi sepultus, mortem nunciat: ita nemo exinde vitam sumit, nisi resurgens in novitate vitæ ambulet, & jam in Christo maneat. Hinc & Nyssenus subsamit: Quare qui hanc Carnem amat (eam scilicet, de qua Salvator: Caro mea verè est cibus) non est suæ carnis amicus, & qui hunc sanguinè, à sanguine sub sensum cadente, purus est.

Nyssen. in Eccl. c. 13.

Sed o quanta passionum immortificatione accedimus! Mirum, ad contactum Arcæ, hoc est, statim ac Arca in fluvium ingressa est, aquæ præcipites steterunt, qui retrosum conversa sunt, & nostræ passionis nunquam consistunt, vivaciores, fluxibilesq; sunt. Quid hoc?

Psal. 1: 3.

Hæmorrhoidis illa ex contactu similitæ universam illic consecuta est sani-

tatem. Et confestim siccatæ est fons sanguinis ejus. Interlin. Fons, & radix carnalium cogitationum: nobis non siccatæ, Interlin. aut proprie minuitur, sed abundantius profuere videtur. Unde plorat Chrysol. Heu nos miseri! qui quotidie Corpus Domini tractamus, & de vulneribus nostris non curamur.

Bern. Si quis vestitum non tam sæpè modo, non tam acerbos sentit iracundiæ motus, invidiæ, luxuriæ, &c. gratias agat Corpori, & Sanguini Domini, quoniam virtus Sacramenti operatur in eo.

Ex indispositione itaque, qua ad Sacramentum accedimus, effectus hujusmodi non sentimus, & ex eadem etiã indispositione est parvus, aut nullus ex cogustus. Et tamen pinguis est panis ejus, & præbebit delicias Regibus. Manna est habens omne delectamentum, & omnis saporis suavitatem. Quod idè dictum est omnis esca, (Omniem escam abominata est anima eorum) quod omnium escarum haberet saporè. Verum hic plura notari debent. Primum, manna dictum esse panem Angelorum, hoc est, juxta Basilium, angelicis manibus præparatum, vel dignum Angelis, si Angeli vescerentur cibo. Angelicæ itaque vitæ esse debet, qui angelico hoc cibo frui desiderat: & qui angelico hoc cibo perficitur, siliquis longinque regionis, ac exæpis Aegypti non nutriatur.

Secundum, ad manna colligendum suas antecessisse dispositiones: efflabat primum quasi Zephyrus, qui pulverem quodammodò verteret, deinde candidissima eadebat pruina, quasi quædam mappa terræ, supra quam descendebat manna: postmodum verò eos aliquantulum concenterus erat operimentum ejus, quo, oriente Sole, liquato, manna edendum, ac discoopertum remanebat. Vbiq; mysteria. Primum, venti suspiriorum, quoniam tam superficiem, quam cor ipsum expurgent, prærequiruntur: tunc mundissimæ cogitationes, quibus aliæ exiliis succendant, ut sic divinum hoc manna colligatur. Præterea notandum, non omnes indistinctè saporum omnium illas perferentibus dulcedines, sed eos solummodò, qui spirituales erant. Sic Gregor. quod ex loco

Sapient. Et qui angelicam vitam ducant.

Basil. Et qui angelicam vitam ducant.

Psalm. 106.

Psalm. 106.

Psalm. 106.

Sapient.

Sapientiae educit: Angelorum esca nutriti- A
visti populum tuum, omne delectamentum in
se habenti. Et omnis saporis suavitate sub-
stantiam enim tuam, Et dulcedinem tuam,
quam in filios habes, ostendebas, Et deserviens
universis, voluntati, ad quod quisque vo-
lebat, convertebatur. Nota, in filios; hae-
nanque dulcedines sunt filiorum, hae dul-
cedines sunt perfectae mortificationum: B
Vincenti dabo manna absconditum, quod nemo
scit, nisi qui accipit. Hae sunt escae, ait Au-
gust. esurienti, ac famelicorum filiorum
tuorum, Domine, non eorum, qui siti fa-
melica lambunt imagines rerum, qui re-
cordantur piscium, quos comederunt in
Aegypto gratis, quibusque in mentem
veniunt cucumeres, & pepones, porri-
que, & cepae, & alia. Divinus hic cibus
eorum est, dicebat ille, qui plus sapiunt
corde, quam palato, non e contra. Fru-
mentum est electorum, non cibus porco-
rum, &c.

In hoc Sacramento, ait D. Thom. dul-
cedo in suo fonte gustatur. *Parasti in dul-
cedine tua pauperi, Deus. Quid parasti?
Quis explicet?* In Apolline paratum est,
dixit, qui valde oppipare, ac lautissime
coenavit. Deus paravit, non in Apolline,
sed in ipsa dulcedine. Hic certe habes
non coenas Luculli, aut Attaxerxis, aut
Cleopatrae uniones, sed *Omnia parata.* D
Vnico verbo Deum totius consolationis.
Ceterum qui hic consolantur, inquit Au-
gustinus, indigni tua consolatione ha-
beantur. *Gustate, gustate, & videte, quoniam
suavis est Dominus.* Ad has vosmetipsos
consolationes parate: *Flumen Dei reple-
tum est aquis, caelestium scilicet, divina-
rumque consolationum: Parasti cibum il-
lorum, quoniam ita est preparatio ejus; hoc
est, quia seipsos pararunt, per eos fluvium* E
tuarum consolationum, Domine, declina-
sti. Hinc ille sentit, ille non sentit, quo-
niam ita est praeparatio ejus. Actio acti-
vorum in patiente bene disposito. Philo-
sophicum axioma.

O si caelestes hujusmodi consolationes
gustaremus, quam cito voluptatum terre-
narum siliquas fastidiremus! quam sub-
bito amaras mundi dulcedines spernere-
mus! quantoties mundi hujus dilecto-

res desereremus! David in Palaestinam
profectus, a Rege Achis, veluti demens, P^{sal.} 33.
est habitus: sed ille, secreta mundi opinio-
ne, abiit. Observat August. titulum P^{sal.} 33.
mi 33. in quo versiculus est: *Gustate, & videte,
quoniam suavis est Dominus.* quiq; tur. Ap^{st.} c. 13
Christianis Eucharistiam sumentibus, ut
dicit Clemens, canebatur, talem esse:
Psalms David, cum immutavit vultum
suum coram Abimelech, Et dimisit eum, Et
abiit. Quasi iafanus, subdit August. pu-
tatus est David, sed Regi tantum Achis
insanire videbatur, id est, stultis, & igno-
rantibus, ideo dimisit eos, & abiit: q.
d. qui caelestes semel delicias gustavit,
mox terrenas fastidit, spernit, ac deridet.
Quo etiam loco pulchre observant alii.
Davidem paulo antea manibus Sacerdo-
tis propositionis panes accepisse, ut in fi-
guram omnibus innotesceret, Sacramen-
torum delicias adeo excessivas esse, ut
mundus eas nequaquam capere sufficiat,
sed potius veluti iuanes derideat: cum
revera verae deliciae sint, licet eas non nisi
veri Dei amatores degustent. Hinc manna
in vase auro servabatur. *Et urna aurea,* Hebr. 9.
in Arcam videlicet reposita habens manna, ad
innuendum, Sacramenti dulcedines non
nisi per amorem, & charitatem sentiri.

Sed quid est, quod tot abhinc annis di-
vino hoc enutriti Sacramento, tales su-
mus, ut illud nobis, quod olim Hebraeis
Deus dicere possit: *Quadragesima annis
parites; nec adhuc tamen ejus dulcedinem
sentimus, verum nauseabundi potius ex-
postulamus: Anima nostra avida est, nihil
aliud respiciunt oculi nostri, nisi manna?* In-
terus existens, dicit Philosophus, prohibet ex-
traneum: coarctatus gustus, Aegyptia-
rum carniū sapor gustum, saporemque
prohibet Sacramentorum.

Bernard. Praeoccupatum saecularibus
desideriis animum delectatio sancta de-
clinat: nec miseri poterunt vera vanis,
aeterna caducis, spiritualia corporalibus,
summa imis, ut pariter sapias, quae sursum
sunt, & quae supra terram. Et supra: Me-
racissimum huic spiritum non putes te
posse suscipere, nisi carnis istis con-
solationibus funditus renunciaveris. Gregor.
Quia gustare intus nolumus. Gregor.
par-

Num. II.

Psal. 67.

D. August.
Solil. c. 22.
Psal. 33.Psal. 64.
Eucharistia
dulcedines be-
ne parati soli
sentiant.

Num. xx.

D. Bern. 6. de
Asc.

Gregor.

*Luc. 14.
Chryf. hom.
Etia Mat. h.
Eucharistia
male paratis
noxia.*

paratam dulcedinem, amamus foris mi-
feri famem nostram. Chryf. Sicut corpo-
ralis cibus, cum ventrem invenerit infe-
ctis humoribus occupatum, amplius læ-
dit, magis nocet, & nullum præstat auxi-
lium (quin, si addere licet, impura cor-
pora, quò magis nutriat, magis lædas) ita
etiam iste cibus spiritualis, si aliquem re-
perit malignitate pollutum, magis eum
perdit, non sua natura, sed accipientis
vitio. Corruptio huiusmodi pessima.

*Eucharistia
frequens sum-
ptio minuit re-
verentiam.*

Accedimus præterea ad divinum hoc
Sacramentum sine reverentia: verum
frequentia non debet tollere, quin potius
majorem afferre debet reverentiam. Se-
raphim perpetuò assistunt, & tamen tre-
munt.

Sed nobis miseris Sacramenta, quasi
dixerim, copia viluerunt. Sic olim He-
bræis manna. Initio, *Manna manhu. Quid
est hoc? Quid est hoc?* Et factum est, in-
quit Theod. ut interrogatio vicem no-
minis habuerit: at usu continuo, *Nau-
seat anima nostra super cibo isto levissimo.*

1. Reg. 4.

1. Reg. statim ac Philisthæi Arcam vi-
derunt, timore, atque horrore correpti
exclamaverunt: *Deus venit in castra. Va
nobis, va nobis.* At in congressu, capta
Arca, ad eam paulatim appropinquare
cœperunt, ac paulò pòst, pulso timore
super profanos suos humeros tulerunt,
circumdixerunt, statueruntque eam in
templo Dagon. Sic, sic initio, ò quanto
accedimus cum timore! sed paulatim
quasi de familiaritate audemus irreve-
renter accedere, divinamque Arcam
profanè circumferimus in contentiones,
in plateas, parum abest, quin dixerim, in
choreas, statim usque eam (proh dolor!)
in templo Dagon.

Isa. 6.

Heu! unus ille de Seraphim ignitum
calculum, non manu, sed forcipe tulit de
altari. Quid? verebatur, ne forrè com-
bureretur, si manu, non forcipe tulisset?
Nequaquam, quia Angelus ab igne mi-
nime læditur; sed ita reverentiam testa-
tam voluit. Hieron. Dic mihi, quis-
quis es, qui Sacramenta sumis, qualiter
us labis Filium Dei oscularis, quibus
osculatus es labia meretricis? *Osculo Fi-
lium hominis tradis?*

D. Hieron.

A Illudne miseri obliti sumus: *Et post buc.* *Joan. 13.*
*cellam exivit continuo, & introvit in eum
Satanas?* O quot illi peccatiles, qui mox
sumpto Sacramento, nec minimum in
tanti hospitis consideratione consisten-
tes, recedunt? Quid mirum, si quando-
que ob irreverentiæ excessum intrat in
eos Satanus.

O quam bene mulier illa magna nos
docet, qualiter preparemus! *Animadver-* *4. Reg. 4.*
*to, inquit quod vir Dei sanctus est iste, qui
transit per nos frequenter. Faciamus ergo ei
cœnaculum parvum, & ponamus ei in eo le-
culum, & mensam, & sellam, & candelabrum,
ut cum venerit ad nos, maneat ibi.*
Quænam hæc Sunamitis, Heb. *Mifera, & Hebr.*
*capitva, nisi anima misera per culpam, mi-
serissima sine gratia, infœcunda absque
operum filius, captiva, ac irretita tot pas-
sionum, concupiscentiarumque laqueis?*
Sed ò felicem, si divinum illum hospitem
domi frequenter recipiat! si faciat ei cœ-
naculum parvum, cor suum videlicet, in
quo Deus solummodò cū ipsa cœnet, &
ipsa cum Deo! Si ponat ei cœculum con-
scientiæ virtutibus floridum, si sellam
quietæ considerationis, si candelabrum
luminis, & orationis! Pro certo audiet:
*Eccè sedule in omnibus ministrasti nobis, quid
vis, ut faciam tibi? Nunquid habes negotium,
& vis, ut loquar Regi? &c. In tempore isto
habebis in utero filium, &c.*

Egregiè quin etiam Jacob, qualiter
præparemur, ostendit, dum ascensurus in *Gen. 35.*
Bethel, facturusque ibi altare Domino,
convocavit omnem domum suam, & ait: *Eucharistiam
Abiicite Deos alienos, qui in medio vestri sunt, quæ prepara-
& mundamini, & mutate vestimenta vestra. tione summa-
Et post hæc subdit facer Textus: Dederunt mus, Jacob
ergo ei omnes Deos alienos, quos habebant, & docuit.
inaures, quæ erant in auribus eorum. At ille
insudit eos subter terebinthum. Optima præ-
paratio. Quid omnem domum, ac fami-
liam convocate, nisi cor, sensus, & affe-
ctus unite? Quid est, Deos alienos abi-
icere, nisi profanos omnes amores elimi-
nare? Sic, sic idola abiicienda. Tu, cor,
inordinatos abiice amores: vos, ò oculi,
vanitates abiicite: tu, lingua, stultilo-
quium: vos, aures, detractiones elimi-
nate, &c. *Et mundamini, & mutate vesti-
menta.**

Hugo Card. & Brun. ibid.
menta vestra, vitam scilicet, & actiones, A
 &c. Et subter Crucis tercibinthus omnia
 infodite, ut posthac ad Deorum laudes
 audiendas surdi, ac penitus sine auditu
 sitis.

Et Christus optime.
 Sed optimam Christus ipse, qui Sacra-
 mentum instituit, ad hoc Sacramentum
 preparationem nos docuit, dum quod
 ipse fecit, ut & nos faceremus, precepit:
Surgit, ait Ioannes, à coena, & ponit vesti-
menta sua, & cum accepisset linteam, prae-
cinxit se. Deinde misit aquam in pelvum, & co-
epit lavare pedes discipulorum, & extergere
linteo, quo erat praeinctus. Vbi quinque
observat Hugo Card. quæ exemplo Do-
mini ante Eucharistiae sumpcionem face-
re debemus. Primum, inquit Hugo, sur-
gere debemus à cœna nostra, id est, relin-
quere peccata, & quantum ad actum, &
quantum ad voluntatem faciendi, aliter
nō possumus esse commensales Domini.
Non potestis mensa Domini participes esse, &
mensa Daemoniorum. Secundum est, quod
deposuit vestimenta sua: sic nos mali spe-
ciem, vel veterem hominem, & primam
conversacionem, & consuetudinem. De-
ponite vos, secundam pristinam conversatio-
nem, veterem hominem. Auferte ab eo vesti-
menta sordida, & dicit ad eum: Ecce abstuli
à te iniquitatem tuam. Tertium est, quod
deposuit vestimentis debet se praeinge-
re linteo, id est, deposita veteri consuetu-
dine debet indui nova, & candida. Ex-
poliantes vos veterem hominem cum actibus
suis, & induentes novum eum, qui renovatur
de die in diem. Quarto: Misit aquam in
pelvum, id est, compunctionem interio-
rem de peccatis in exteriori confessione.
Effunde, sicut aquam, cor tuum. Quam
aquam valde timet Diabolus, cui in per-
sona Achab dictum est: Tunge currum, &
fuge, ne te occupet pluvia, id est, confessio
laeymofa, nam aqua in pelvi, est lacry-
ma in confessione. Quinto, Lavit pedes
discipulorum; nam qui lotus est, non indiget,
nisi ut pedes lavet, id est, terrenas affecti-
ones: pedes enim discipulorum con-
trahunt fordes, quia etiā disciplinari mo-
tus mentis aliquando inquinantur, vel
in extremitate intentionis aliquo pulve-
re vanitatis surripientis.

1. Cor. 10.
 Non potestis mensa Domini participes esse, &
 mensa Daemoniorum. Secundum est, quod
 deposuit vestimenta sua: sic nos mali spe-
 ciem, vel veterem hominem, & primam
 conversacionem, & consuetudinem. De-
 ponite vos, secundam pristinam conversatio-
 nem, veterem hominem. Auferte ab eo vesti-
 menta sordida, & dicit ad eum: Ecce abstuli
 à te iniquitatem tuam. Tertium est, quod
 deposuit vestimentis debet se praeinge-
 re linteo, id est, deposita veteri consuetu-
 dine debet indui nova, & candida. Ex-
 poliantes vos veterem hominem cum actibus
 suis, & induentes novum eum, qui renovatur
 de die in diem. Quarto: Misit aquam in
 pelvum, id est, compunctionem interio-
 rem de peccatis in exteriori confessione.
 Effunde, sicut aquam, cor tuum. Quam
 aquam valde timet Diabolus, cui in per-
 sona Achab dictum est: Tunge currum, &
 fuge, ne te occupet pluvia, id est, confessio
 laeymofa, nam aqua in pelvi, est lacry-
 ma in confessione. Quinto, Lavit pedes
 discipulorum; nam qui lotus est, non indiget,
 nisi ut pedes lavet, id est, terrenas affecti-
 ones: pedes enim discipulorum con-
 trahunt fordes, quia etiā disciplinari mo-
 tus mentis aliquando inquinantur, vel
 in extremitate intentionis aliquo pulve-
 re vanitatis surripientis.

Ephes. 4. Zach. 3.
 Non potestis mensa Domini participes esse, &
 mensa Daemoniorum. Secundum est, quod
 deposuit vestimenta sua: sic nos mali spe-
 ciem, vel veterem hominem, & primam
 conversacionem, & consuetudinem. De-
 ponite vos, secundam pristinam conversatio-
 nem, veterem hominem. Auferte ab eo vesti-
 menta sordida, & dicit ad eum: Ecce abstuli
 à te iniquitatem tuam. Tertium est, quod
 deposuit vestimentis debet se praeinge-
 re linteo, id est, deposita veteri consuetu-
 dine debet indui nova, & candida. Ex-
 poliantes vos veterem hominem cum actibus
 suis, & induentes novum eum, qui renovatur
 de die in diem. Quarto: Misit aquam in
 pelvum, id est, compunctionem interio-
 rem de peccatis in exteriori confessione.
 Effunde, sicut aquam, cor tuum. Quam
 aquam valde timet Diabolus, cui in per-
 sona Achab dictum est: Tunge currum, &
 fuge, ne te occupet pluvia, id est, confessio
 laeymofa, nam aqua in pelvi, est lacry-
 ma in confessione. Quinto, Lavit pedes
 discipulorum; nam qui lotus est, non indiget,
 nisi ut pedes lavet, id est, terrenas affecti-
 ones: pedes enim discipulorum con-
 trahunt fordes, quia etiā disciplinari mo-
 tus mentis aliquando inquinantur, vel
 in extremitate intentionis aliquo pulve-
 re vanitatis surripientis.

Gal. 3.
 Non potestis mensa Domini participes esse, &
 mensa Daemoniorum. Secundum est, quod
 deposuit vestimenta sua: sic nos mali spe-
 ciem, vel veterem hominem, & primam
 conversacionem, & consuetudinem. De-
 ponite vos, secundam pristinam conversatio-
 nem, veterem hominem. Auferte ab eo vesti-
 menta sordida, & dicit ad eum: Ecce abstuli
 à te iniquitatem tuam. Tertium est, quod
 deposuit vestimentis debet se praeinge-
 re linteo, id est, deposita veteri consuetu-
 dine debet indui nova, & candida. Ex-
 poliantes vos veterem hominem cum actibus
 suis, & induentes novum eum, qui renovatur
 de die in diem. Quarto: Misit aquam in
 pelvum, id est, compunctionem interio-
 rem de peccatis in exteriori confessione.
 Effunde, sicut aquam, cor tuum. Quam
 aquam valde timet Diabolus, cui in per-
 sona Achab dictum est: Tunge currum, &
 fuge, ne te occupet pluvia, id est, confessio
 laeymofa, nam aqua in pelvi, est lacry-
 ma in confessione. Quinto, Lavit pedes
 discipulorum; nam qui lotus est, non indiget,
 nisi ut pedes lavet, id est, terrenas affecti-
 ones: pedes enim discipulorum con-
 trahunt fordes, quia etiā disciplinari mo-
 tus mentis aliquando inquinantur, vel
 in extremitate intentionis aliquo pulve-
 re vanitatis surripientis.

Thren. 2. 3. Reg. 18.
 Non potestis mensa Domini participes esse, &
 mensa Daemoniorum. Secundum est, quod
 deposuit vestimenta sua: sic nos mali spe-
 ciem, vel veterem hominem, & primam
 conversacionem, & consuetudinem. De-
 ponite vos, secundam pristinam conversatio-
 nem, veterem hominem. Auferte ab eo vesti-
 menta sordida, & dicit ad eum: Ecce abstuli
 à te iniquitatem tuam. Tertium est, quod
 deposuit vestimentis debet se praeinge-
 re linteo, id est, deposita veteri consuetu-
 dine debet indui nova, & candida. Ex-
 poliantes vos veterem hominem cum actibus
 suis, & induentes novum eum, qui renovatur
 de die in diem. Quarto: Misit aquam in
 pelvum, id est, compunctionem interio-
 rem de peccatis in exteriori confessione.
 Effunde, sicut aquam, cor tuum. Quam
 aquam valde timet Diabolus, cui in per-
 sona Achab dictum est: Tunge currum, &
 fuge, ne te occupet pluvia, id est, confessio
 laeymofa, nam aqua in pelvi, est lacry-
 ma in confessione. Quinto, Lavit pedes
 discipulorum; nam qui lotus est, non indiget,
 nisi ut pedes lavet, id est, terrenas affecti-
 ones: pedes enim discipulorum con-
 trahunt fordes, quia etiā disciplinari mo-
 tus mentis aliquando inquinantur, vel
 in extremitate intentionis aliquo pulve-
 re vanitatis surripientis.

Ex Christi latere, unde Sacramenta fluxerunt.
 Ppp 3. fluxerunt.

Vnde qui ad hoc Sacramentum acce-
 dunt, quo non indignè accedant, sese ab-
 luant. Perantiquus mos ille fuit, isque
 vel apud Hebræos invaluit, ut qui exci-
 piendi essent convivio, prius lavarent pe-
 des. Hinc Abraham in peregrinorum
 specie ubi Angelos excepit: *Laventur,* Gen. 18.
 inquit, *pedes vestri, & requiescite sub arbore,*
ponamq; buccellam panis. Eosdem excepit
 & Lot: *Lavate,* inquit, *pedes vestros.* Gen. 19.
Ingressusq; domum illius fecit convivium, &
coxit asynam, & comederunt. Sic Iosephi
 fratres in Ægypto: *Laverunt pedes suos,*
audierunt enim, quod comesturi essent panem.
 Sic & seuex ille, ubi Levitam cum suis
 hospitatus est: *Ac postquam laverunt pedes*
suos, recepit eos in convivium. Hinc Serva-
 toris nostri de hospite illo inhospite Pha-
 risæo iustissima querimonia: *Aquam pe-*
dis meis non dedisti. Qui cum augustis-
simum hoc idem convivium esset para-
turus, conversus ad suos: Qui lotus est, Ioan. 13.
 inquit, *non indiget, nisi ut pedes lavet.* Ut ex
 his nimirum argumentari liceat, quanta
 cum puritate, quanto cum animi, men-
 tisque candore ad celestem hanc cœnam
 sit accedendum, ubi ad terrenum con-
 vivium ituro nec quicquam pulveris, nec
 proisus mali cuiusdam odoris, vel in pe-
 de perperit, aut negligere fas erat.

Et hinc toties in Scripturis, ubi de Eu-
 charistia, aut in figura fit mentio, idem
 etiam simul fit de locutione, & aqua. *La-*
vamini, mundi estote, qui fertis vasa Domini.
 Quid agendum ei, qui bibit sanguinem
 Domini?

Vinum Servator daturus, quod in
 nuptiis defecerat, aquam praequisivit.
 Annon id poterat præstare, si nullam ha-
 buisset materiam? Id sane poterat, inquit
 Chrysologus, sed aqua in sanguinis erat
 convertenda mysterium, ut mera pocu-
 la de vase Corporis sui Christus bibenti-
 bus propinaret.

Divinum hoc Sacramentum institu-
 rus: *Ecco,* inquit, *invenitibus civitatem*
occurret vobis homo quidam amphoram aqua
portans, sequimini eum. Vbi Venerabilis
 Beda: *Parent Pascha, ubi amphora in-*
fertur aqua. Beda ibid.

Ex Christi latere, unde Sacramenta
 fluxerunt.

Tertul. 1. de
Bapt. c. 16.

Exod. 30.
Græc.

Beda.

Iosu. 22.

Levit. 1.

Philo lib. de
vita gen.

Exod. 19.

Ambros.

fluxerunt, exiit sanguis, & aqua. Myste-
rium explicat Tertul. Ut qui aqua se la-
vissent, etiam sanguinem porarent.

Hinc ad Petru jam jam communicatu-
rum: *Nisi laveris te, non habebis partem ma-*
cium.

Et nunc facile intelligo, quid sibi vel-
let labrum illud æneum, quod Deus fieri
mandavit: Erat enim labrum Græcè, *la-*
vatorium, vas aqua plenum, ubi Sacerdo-
tes primùm, deinde victimæ lavabantur. **B**
Lavabunt in aqua, scilicet labri, Aaron, &
filii ejus, manus ac pedes, quando *ingres-*
suri sunt in tabernaculum testimonii, ne forte
moriantur, &c. Vbi Beda. Lavent ma-
nus, ac pedes in aqua, id est, abluant la-
crymis actus & incesus, ac deinde ma-
nus ad contingenda mysteria præferant,
pedumque gressus in atria Domini põ-
nant. Qui enim Sacramentorum per-
ceptione mandandi sunt, cautioni cura
prius actus suos, cogitatusque disci-
pant, oportet, eventilentque, & pur-
gent, ac sic ad participanda fidei Sacra-
menta procedant, ne audire mereantur
illud Apostoli: *Quicumque manducat, &*
bibit indignè, iudicium sibi manducat, &
bibit.

Illud etiam (ni fallor) huc spectat,
quod illi, dum altare essent ædificaturi,
illud quidem ædificaverunt, sed *juxta tor-*
danem.

Huc etiam id facit, quod Deus jusse-
rat, ut scilicet victimæ pedes lavarentur.
Mysticam rei significationem dat Philo
Hebræus. Pedum, inquit, lotio signifi-
cat, non humi posthac incedendum, sed
per æthera, Amans enim Deum anima
reverà in cælum à terris emicat. sumpris-
que alis petit sublimia, cupida oberrandi
cum Sole, &c.

Quod divinum illud etiam præceptum
spectasse videtur: *Sanctifica illos hodie, &*
cras, laventque vestimenta sua, & sint parati
in diem tertium. Quæ verba premeus Am-
brof. Si in figura, inquit, tanta observan-
da, quanta in veritate! Disce, Sacerdos,
atque Levita, quid sit lavare vestimenta
tua, ut mundum corpus celebrandis ex-
hibeas Sacramentis.

Quod etiam respexit illud, quod co-

dem loco additum est: *Ne appropinquetis*
uxoribus vestris. Vbi Rupert. Ergo ap-
propinquare uxoribus res est illicita?
Non utiq. e, sed sicut alibi dicitur: *Tempus*
amplexandi, tempus longè fieri ab amplexi-
bus.

Quod quidem tunc est, quando
sanctificationis tempus impendet. Quid
enim est sanctificari, nisi abstinere etiam
à licitis? Quod si hoc dictum est accessu-
ris ad illum ignem visibilem, ad turbidè,
& caliginem, & procellam, ac turbæ so-
num: quantò magis accedentibus nobis
ad iudicem omnium Deum, & spiritum
iustorum, & perfectorum, & Testam-
enti novi mediatorem Jesum, & sanguinis
asperisionem melius loquentè, quam Abel?

Id, quod etiam expendi Hieron. dum
perpendit, non prius Abimelech panes
Propositionis dedisse Davidi, ac pueris
ejus, quam intellexerit, utrum mundi
essent à muliere, non utique aliena, in-
quit Hieron. sed à conjuge. Et subdit: Si
ergo figuratos panes succenturis tan-
ta erat necessaria corporis munditia, quan-
ta putas opus esse, sanctissimi Cor. ovis,
& Sanguinis Domini Sacramenta susci-
pturis?

Agnus ille Paschalis ex Dei præseripto
seligendus erat *absq. macula*, Græcè, *ir-*
reprehensibilis. Sed ô quàm irreprehen-
sibiles esse deceat, qui verum hunc agnum
sunt comesturi! Oportet nos, inquit

Dionys. Areopagita, si ad Christi aspira-
mus societate, (in Eucharistia videlicet
incedas) divinam ipsius in carne viam
assidue intueri, sanctamq; ipsius impe-
catoriam imitari.

Idem huc morem illum perantiquum
expendit ablutionis extremitatum sacer-
dotalium digitorum. Non sine mysterio,
inquit, ut qui jam antea lotus est, nullam
alia, nisi tantum summitatum, extremita-
tumque suarum lotionem adhibeat. Eos
videlicet, qui ad Sacramenta conficienda
accedunt, ea oportet esse munditia, ut
ipsas quoq; animæ extremas imagines
purgatas habeant.

Hæcque erant prærequisita puerorum
illorū, qui possent stare in palatio Regis, &
haberent constitutam annonam per singu-
los dies de cœnæ ejus, & de vino, unde bibebat
ipse,

Exod. 19.
Rupert. 16.
Eccles. 3.

Hier. in ep.
ad Tit. c. 1.

Exod. 12.
Græc.

D. Dion. in
Eccl. Hieron.
cap. 3.
Eucharistiam
sumpturi
quanta debent
esse sanctius,
Idem ibid.

Sacerdotis su-
crificaturi
quanta debent
esse munditia.

Dan. 1.

ipse, ut nimirum essent de semine regio, A
 sine macula, decori forma, & eruditi o nni
 sapientia, cauti scientia, & docti discipli-
 na. Si ergo & tu talis es, cibo vesceris re-
 gio, aut melius loquar, divino. Tibi fan-
 ne porriger De.us de mensa sua quodidia-
 num cibum, & de suo calice familiare po-
 culu, quo intelligas, quid spirare, quid
 inhalare debeas ex Corpore & Sanguine,
 quibus quotidie a regia, ac liberali DEI
 manu reficeris. Dedit, inquit D. Thom. B
 in hunc locum, Rex de cibis suis pueris
 illis, ne nobilitas naturæ ipsorum ciboru
 ipsorum subtilitas haberetur, vel ingenii
 ipsorum subtilitas haberetur, nobiles na-
 que cibi ingenuos solent alere, ac
 sustentare spiritus: quod etiam si in hu-
 manis quam sepiissime fallat; id tamen
 quotidie expermur verissimum in iis,
 quibus Deus de sua divina mensa anno-
 nam porrigit, & e sua cella vinum propi-
 nat.

D. Thom. ib.

Cibi lautiores generant sub-tiliores spiritus

Ps. 33. titul. Aquila.

Sed quid est, quod tam diu caelesti hoc
 cibo enutriti, non nisi adhuc terram inha-
 lamus, non nisi terræ gustum habemus?
 Psalmus David, cum immutavit vultum
 suum coram Abimelech. Hebr. cum immu-
 tavit (מַדְּיָד אֲבִימֶלֶךְ) gustum suum coram
 Abimelech. Vbi Emisenus ait, ideo com-
 mutasse, quia panes propositionis com-
 deat.

Marc. 14.

Vit. Antioch. ex vobis tradet me, qui manducet mecum. Iudas proditoris similes, qui ex pauca vita non fiunt meliores.

Heu! nunquam commutamus! Vereor,
 ne pleriq; nostrum proditori sui miles fiat,
 de quo Visi Antioch ad illa verba: *Vnus
 ex vobis tradet me, qui manducet mecum.*
 Iudas, inquit, tamen si divinorum partici-
 pi, s efficitur sui semper similis manfit,
 hoc est, tremenda illius mensæ refectus
 cibo, nihil proderit, aut enendat⁹
 est. Mitu certè toties suscipere divina hæc
 Sacramenta, nec qui quam immutari spi-
 ritum non inalefcere, non accendi! &c.

Deus bone! statim ac Dominus super
 montem descendit, mons fumigavit. *Totus
 mons Sinai fumabat, eò quòd descendisset
 Dominus Deus super eum in igne, & acen-
 deret fumus ex eo, quasi de furnace. eratque
 omnis mons terribilis, vel Hebr. valde com-
 motus.* Tu, licet in te Christus sacramen-
 taliter descenderet, adhuc frigidus vi-

detis, ignem non spiras, calorem non sentis!

O quam igne conflagrabit sanctus ille
 Presbyter ac Martyr Lucianus, de quo
 Eusebius: Cum in carcere esset supinus,
 substratis acutis testulis, & pedibus in
 cippum injectis, atque distractis, sine ci-
 bo & potu, sacram Eucharistiam ardentè
 desiderabat; & suspensis discipulis, quo-
 modo altare illuc inferrent, ait: Mensa
 erit nobis hoc pectus meum: templum
 verò sanctum vos mihi eritis, me omni
 parte circumdantes. Impositis igitur suo
 pectori signis divini Sacrificii, sublato in
 caelum obrutu, & sacro ritu precibus per-
 actis, & ipse fuit particeps Sacramento-
 rû, & aliis distribuit. Postridie, in hac
 voce: Christianus sum: emisit spiritum,
 cum totos quatuordecim dies substratis
 testulis suis, inus jacuisset.

Euseb. l. 9. Hist. c. 5.

Eucharistiam quam ardentè desideravit S. Lucianus.

O verum Christianum! ò montem fumigantem, eò quòd descendisset Dominus super eum, igne!

Paremus itaque nos, Fratres mei, ut
 ad divinum hoc Sacramentum acceda-
 mus. Paremus nos orationibus, ac me-
 minerimus, Moysen orantem manna
 obtinuisse. Sic Iosephus: Dum Moytes
 precabundus palmas attollit, ros de caelo
 delabitur, qui cum manibus ejus hærens
 conrevisset, suspicatus ille hanc alimo-
 nam e Deo demitti, degustat, ac mox de-
 gustatam aliis offert, ut experti crede-
 rent. Quo loco obiter notanda divina li-
 beralitas, ac cito precum exauditio. Dum
 precabundus palmas attollit, ros de caelo
 delabitur. Sed ad rem expende, non in
 manus Moylis utcunque, sed in manus
 Moylis ad orationem extensas rorem il-
 lum defluxisse: quò intelligis, neminem
 satis dignè caeli manna degustaturum, ni-
 si qui prius palmas in oratione sustulerit.

Ioseph. l. 3. Antiq. c. 1. Moyses orans manna obtinuit.

Sed adhuc dices: Quis dignè ad tantu
 suscipiendum Sacramentum se parat?
 Deus est, qui de indignis dignos facit; à
 Deo dignitas postulanda, ab ipso orna-
 menta, virtutes, & dona querenda. De
 domo Regis accipiebant illæ quicquid ad
 ornatum pertinebat. Ipsa Esther, etsi
 esset formosa valde, de manu tamen Eu-
 nuchi aliquid ad ornatum accepit.
 Sic

Eucharistia sumptioni pre-mittenda oratio.

Esth. 2.

Sic nos pannosi, vel potius nudi ab ipso Deo ornamenta queramus, & c.

A id est, animam meam magis dilexisti, Domine, quam vitam tuam, cum pro me obieris, ut ego viverem. *Gratiam fidei jussoris tui ne obliviscaris, ille enim animam suam posuit pro te.* *Eccles. 29. 20.*

De beneficio Dominicae Passionis.

PVNCTVM CLIII.

Psal. 39.
Isa. 13.

Christi passio-
nis magna
apud nos ob-
livio.

T Alis, tanti que beneficii memoria ab hominum mente quasi penitus excidisse videtur. *Oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Hac mundi perditio. *Onus Babylonis.* Quodnam, & Propheta? *Super montem caliginosum levate signum, exaltate vocem, levate manum.* Quasi diceret: Ideo Babylon perditur, quia vexilla non explicantur, sed per terram pertrahuntur. *Levate signum, exaltate vocem, levate manum.* Idcirco, idcirco, Fratres mei, *desolatione desolata est omnis terra, quia non est, qui recogitet corde.*

Thren.

Sed utinam hujusmodi oblivione Babylon sola periret! Utinam solius hoc esset Babylonis onus, ac non etiam in Ierusalem esset vastitas, atque perditio. *Filia populi mei crudelis, quasi struthio in deserto.* *Populus meus oblitus est mei diebus innumeris.* *Ecco quomodo moritur iustus, & nemo percipit corde.*

Ier. 2.

Quid? volumusne etiam & nos illud expectare tempus, ut sopitam excitemus memoriam, cum petrae scindentur, terra contremiscet, sient que tenebrae super universam terram, ut saltem, ad voces, suspiria, & clamores elementorum excitemur? Ecce nunc vexilla Regis procedunt. Nunc à sancta Ecclesia explicantur vexilla, ut ea nos in corde figamus.

Cant. 8.

Crucis vexillum in corde figendum.

Hebr.

D. Aug. Solil. c. 13.

E *Pone me ut signaculum super cor tuum.* Fige me ceu vexillum in arce tui cordis, arce, inquam, vi amoris, mea que morte capta. *Pone me, ut signaculum, super brachium tuum, quia fortis est, ut mors, dilectio, ex Hebr.* Alii: *Quia fortior est, quam mors dilectio, hoc est, quia ex magnitudine amoris in te mei mortem subii.* Vnde August. *Tantum me dilexisti, ut sanguinem tuum in pretium dares.* *Dilexisti me, Domine, plus quam te, quia mori voluisti pro me,*

In Angliæ historia ferunt, unum ex Regibus, Stephauum nomine, vel Henricum, gladio ita veneno infecto vulneratum, ut vulnus ob pestiferam veneni qualitatem à Medicis omnibus insanabile fuerit existimatum: unicum tamen superfuisset remedium, si quis vulneris loco os apponeret, illudque mortale venenum sugeret, quo se morte, Regemque vita donaret. Noluit pietissimus Rex tanto uti remedio, ne pro eo quisvis alius moreretur. Sed ecce amans Regina, ipso medio noctis silentio, fugit è regio cubili, vulnere tacens manum admovent, & ligaturas exolvit, os apponit, mortem fugit, sicque Regem maritum à morte liberat. Liceat nunc magna componere parvis, & humana divinis. Iacebat jam vulneratum genus humanum ex veneno adeo mortifero, ut per originem in omnes transfusum, omnes perimeret. Nullum communi exitio extrabat remedium: cum ecce, *Dum mediis silentium tenerent omnia,*

Et nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus, Domine, à regalibus sedibus venit, vulnere nostro os suum apposuit, & Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, cuius livore sanati sumus. *Christus venenum nostrum hausit, ut viveremus.*

Sic & Christus semel oblatus est (inquit Apolt.) *ad multorum exhaurienda peccata.* *Ubi ex multiplici vi dictionis Græcæ, ἀνὴρ καὶ ὄν, Corn. à Lapide: Sicut poculum vini, dum sursum ad os tollitur, & bibitur, exhauritur: sic Christus calicem passionis, & poenarum nobis debitarum ad os suum sustulit, ebibit, & exhausit, culpamque omnem adsumpsit, & aboluit.* *Hebr. 9. Græc. Corn. à Lap.*

Narrat Valerius, servum quendam domini sui vestes induisse, ut pro eo ab hostibus, qui cum ad necem querebant, occideretur. Quod cum factum esset, inquit Valer. Brevis facti narratio, sed non parva materia laudationis. *Quid si Dominus formam servi acceptam pro seruo* *mo*